

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 10 grudnia 2024 r.
znak sprawy: DOS.dws.071.111.2024
telefon: 22 623 25 21
e-mail: Aleksandra.Klimczuk@minrol.gov.pl

Pan
Roman Kondrów
Lider Podkarpackiej Oszukanej Wsi

Dotyczy: postulatów Zespołu Podkarpackiej Oszukanej Wsi

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na pismo w sprawie postulatów, przedstawiam następujące stanowisko odnośnie do zagadnień zawartych w tych postulatach.

Ad. 1. Umowa UE-Mercosur.

Decyzja Premiera RP Donalda Tuska dotycząca sprzeciwu i odstąpienia od tej umowy jak najszybciej.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako pierwsze w Polsce zanegowało kontrowersyjną umowę handlową UE z Mercosur, zwracając uwagę przede wszystkim na naruszenie zasad konkurencyjności europejskich producentów rolnych, w tym polskich rolników, co będzie skutkować stopniowo narastającą dominacją dostawców z państw członkowskich Mercosur i realnym zachwianiem bezpieczeństwa żywnościowego w całej Europie.

Polski Rząd jednoznacznie określił się przeciw umowie UE – Mercosur, wyraził to podjętym stanowiskiem w formie uchwały podczas posiedzenia Rady Ministrów w dniu

26 listopada br.¹ W zależności od rozwoju sytuacji będzie realizowany jeden z dwóch wariantów zmierzający do skutecznej ochrony interesów polskich i europejskich rolników oraz konsumentów.

Obecnie nie jest przesądzone, że umowa wejdzie w życie. Przede wszystkim wymagane jest złożenie przez Komisję Europejską formalnego wniosku do Parlamentu Europejskiego oraz Rady UE o zatwierdzenie umowy wraz z jej pełnym tekstem (który do tej pory nie został przekazany).

Czy kraje członkowskie, które nie zaakceptują tej umowy, będą miały możliwość jej zablokowania?

➤ **Wariant I – wymóg jednomyślności**

Dotychczas przyjmowano założenie, że umowa z Mercosurem będzie mieć postać układu o stowarzyszeniu. Jeśli to założenie będzie podtrzymane, to oznaczałoby wymóg jednomyślności wszystkich krajów członkowskich przy podejmowaniu decyzji przez Radę UE. Oznaczałoby to możliwość zablokowania umowy przez jeden kraj członkowski w ramach Rady UE. Niezależnie od wymogu zgody Rady UE, do akceptacji byłaby potrzebna również zgoda Parlamentu Europejskiego. Ponadto umowa wymagałaby ratyfikacji w każdym kraju członkowskim zgodnie z jego procedurami.

W takim scenariuszu po jednomyślnym zatwierdzeniu przez Radę UE i zatwierdzeniu przez Parlament Europejski, a jeszcze przed ratyfikacją umowy w każdym kraju członkowskim, możliwe byłoby wejście w życie, na zasadzie tymczasowej, części handlowej umowy.

➤ **Wariant II – wymóg większości kwalifikowanej**

W sferze medialnej pojawiły się sygnały, że KE może chcieć ominąć wymóg jednomyślności w Radzie UE poprzez zaproponowanie wydzielenia części handlowej jako odrębnej umowy (taki zabieg był już stosowany przy okazji niektórych umów z innymi krajami).

Wówczas do przyjęcia takiej umowy, jedynie handlowej, oprócz zgody Parlamentu Europejskiego, wystarczałaby zgoda Rady UE (przedstawicielei rządów państw

¹ <https://www.gov.pl/web/premier/uchwala-w-sprawie-negocjacji-umowy-o-wolnym-handlu-miedzy-unia-europejska-a-wspolnym-rynkiem-poludnia-mercosur>

członkowskich) w trybie większości kwalifikowanej. Wówczas nie byłoby wymogu ratyfikacji w każdym kraju członkowskim.

Obecnie nie ma potwierdzenia, że KE zdecyduje się na taki krok. W przypadku podejmowania decyzji większością kwalifikowaną, aby stworzyć grupę krajów blokujących uzyskanie takiej większości potrzebny byłby sprzeciw nie tylko Francji i Polski, ale również innych państw członkowskich.

W tym scenariuszu, aby skutecznie zablokować umowę w Radzie UE państwa w sumie powinny reprezentować ponad 35% ogółu ludności UE lub ich liczba powinna wynosić ponad 45% ogólnej liczby krajów członkowskich w Radzie UE (13 lub więcej przy obecnej liczbie 27 krajów członkowskich UE).

Istnieje prawdopodobieństwo, że KE może się starać przekonać państwa członkowskie do akceptacji projektu, oferując dodatkowy fundusz lub inne ułatwienia dla sektora rolnego.

Ad. 2. Ustawy łańcuchowej.

Niedopuszczalne jest jakiegokolwiek procedowanie projektu bez możliwości udziału rolników i respektowania ich decyzji na każdym etapie konsultacji.

Obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 700), popularnie nazywany ustawą łańcuchową, trafił do dalszych prac legislacyjnych w Sejmie. Projekt ten 27 listopada 2024 r. został skierowany do rozpatrzenia przez sejmową Komisję Nadzwyczajną do spraw Ochrony Zwierząt.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od początku prac nad tą ustawą zwraca uwagę na zagrożenia dla rolnictwa, rybołówstwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, wynikające z ewentualnego uchwalenia ustawy w kształcie zaproponowanym przez Komitet Obywatelski.

Podobne wątpliwości wyrażają w swoich opiniach również gremia naukowe – Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy oraz Instytut Technologiczno-Przyrodniczy – Państwowy Instytut Badawczy.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oczekuje, że w toku dalszych prac parlamentarnych Komisja Nadzwyczajna do spraw Ochrony Zwierząt uwzględni w dyskusji postulaty rolników, wszystkie wątpliwości znajdą właściwe rozwiązania, a ustawa

o ochronie zwierząt zyska nowe i adekwatne do nazwy dokumentu brzmienie kontrowersyjnych zapisów.

Warto przy tym zaznaczyć, że Komisja Nadzwyczajna do spraw Ochrony Zwierząt skupia w swoim składzie przedstawicieli różnych ugrupowań politycznych, którzy w toku prac tej Komisji będą posiadać realny wpływ na ostateczny kształt uchwalanych przepisów w kontekście oczekiwań i postulatów prezentowanych przez rolników.

Ad.3. Aktywnego rolnika.

Ustawa a zarazem mechanizm i instrument otrzymywania dopłat bezpośrednich dla rzeczywistych ich odbiorców jakimi są rolnicy użytkujący ziemię i produkujący na nich surowce do produkcji żywności.

Dostrzegając potrzebę zmiany definicji rolnika aktywnego zawodowo wynikającą m.in. z licznych postulatów i wniosków izb oraz organizacji rolniczych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) informuje, że aktualnie prowadzone są prace nad zmianą tej definicji. Celem tych prac jest wypracowanie takich rozwiązań, które w wystarczającym stopniu będą ukierunkowywać wsparcie na osoby faktycznie wykonujące działalność rolniczą, a jednocześnie będą jak najmniej uciążliwe dla rolników.

W związku z powyższym planuje się, że weryfikacja aktywności zawodowej będzie odbywać się na podstawie minimalnych kosztów ponoszonych przez rolników na działalność rolniczą udokumentowanych m.in. fakturami lub przychodów z działalności rolniczej pochodzących np. ze sprzedaży płodów rolnych.

Jednocześnie, w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych, rozważane jest zwolnienie części rolników z obowiązku dokumentowania aktywności zawodowej. Dlatego też przyjęto założenie, że rolnicy: (i) posiadający zwierzęta zarejestrowane w IRZ, (ii) otrzymujący płatności związane z produkcją do roślin, (iii) wnoszący o ekoschematy oraz płatności ekologiczne, prowadzą działalność rolniczą - w związku z czym zostaliby zwolnieni z tego obowiązku.

Z uwagi, że zmiana definicji rolnika aktywnego zawodowo będzie istotną zmianą warunków przyznawania wsparcia bezpośredniego, niezbędne będzie przeprowadzenie szerokich konsultacji w tym zakresie. Jednocześnie należy podkreślić, że ostateczny kształt nowej definicji będzie wymagał akceptacji ze strony Komisji Europejskiej oraz wdrożenia jej stosownymi przepisami do prawa krajowego.

Jednocześnie, Ministerstwo prowadzi prace mające na celu szczegółowe uregulowanie kwestii dzierżaw rolniczych. Jednym z rozważanych rozwiązań jest utworzenie rejestru umów dzierżawy, co powinno przyczynić się do uporządkowania tzw. nieformalnych dzierżaw, niedających dzierżawcy gwarancji stabilności działalności rolniczej.

Ad. 4. Aplikacji suszowej.

Naprawa lub wdrożenie rzeczywistych instrumentów powodujących sprawne i wiarygodne oznaczenie obszaru suszy, na którym wystąpiło zjawisko suszy. Problem ten będzie narastał w przyszłości, więc należy działać zapobiegawczo.

Aplikacja „Zgłoś szkodę rolniczą”, działa zgodnie z algorytmem określonym przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zgodnie z przepisami § 13zdz ust.13 ww. rozporządzenia, w przypadku gdy producent rolny we wniosku o oszacowanie szkód poda procentową wysokość szkód spowodowanych przez suszę w poszczególnych uprawach wyższą niż ta wysokość ustalona na podstawie danych Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowego Instytutu Badawczego (dalej IUNG) - do obliczenia wysokości szkody przyjmuje się odpowiednio dane w tym zakresie IUNG.

Natomiast **w przypadku gdy procentowa wysokość szkód różni się od procentowej wysokości szkód oszacowanej przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód spowodowanych przez suszę, do obliczenia wysokości szkody przyjmuje się:**

- 1) wyższą wysokość szkód spowodowanych wystąpieniem suszy, jeżeli różnica wynosi nie więcej niż 30% w stosunku do niższej wysokości szkód;
- 2) niższą wysokość szkód powiększoną o 30%, jeżeli różnica wynosi więcej niż 30% w stosunku do niższej wysokości szkód;
- 3) wysokość szkód ustaloną na podstawie danych IUNG, jeżeli zgodnie z ustaleniami tego instytutu wysokość szkód wynosi 0%.

Wartości z raportów komisji są uwzględnione w przy ustalaniu wysokości szkód w zakresie, w jakim są zgodne co do rodzaju uprawy i jej powierzchni z wnioskiem o płatności obszarowe składanym przez producenta rolnego za dany rok, a co za tym idzie

z wnioskiem producenta rolnego o oszacowanie szkód powstałych w wyniku suszy złożonym za pośrednictwem aplikacji.

A zatem w świetle powyższych przepisów aplikacja „Zgłoś szkodę rolniczą”, nie określa zasięgu suszy, ani jej intensywności, aplikacja ta określa wysokość szkód w gospodarstwie rolnym oraz w poszczególnych uprawach w tym gospodarstwie.

Za pośrednictwem aplikacji szacowane są szkody powstałe wyłącznie w wyniku suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, suszę - oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rolnictwa, w okresie od dnia 21 maja do dnia 20 października, w terminie do 10 dni po zakończeniu sześciodekadowego okresu, wskaźniki klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, z podziałem na województwa, na podstawie danych przekazanych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy.

Na podstawie ww. przepisów Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy prowadzi System Monitoringu Suszy Rolniczej (<https://susza.iung.pulawy.pl/kbw>), z którego pobierane są dane dotyczące wystąpienia na danej działce i w danej uprawie szkód w wyniku suszy, i wysokości tych szkód do aplikacji „Zgłoś szkodę rolniczą”.

MRiRW będzie zabiegało, aby kolejne zmiany i aktualizacje w aplikacji „Zgłoś szkodę rolniczą” miały na celu jej dalsze usprawnienie i działanie, przez co będzie bardziej przyjazna dla jej użytkowników.

Ad. 5. Stawki zwrotu akcyzy za paliwo.

Zwracamy się z wnioskiem u ustanowienie stawki zwrotu akcyzy na kwotę 2 zł. Jest to pewien instrument, który pozwoli na minimalne obniżenie kosztów produkcji rolnej.

W projekcie ustawy budżetowej na 2025 rok na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i pokrycie kosztów gmin została zaplanowana kwota ponad 2 mld zł, która obejmuje dotacje dla producentów rolnych oraz 2% odpis dla urzędów gmin/miast na pokrycie kosztów obsługi tego zadania.

Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, Rada Ministrów określa corocznie, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 31 grudnia, stawkę zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego na rok następny mając na względzie projekt ustawy budżetowej na następny rok i obowiązującą stawkę podatku akcyzowego od oleju napędowego.

W 2024 r. zwrot podatku akcyzowego dotyczył ponad 1,3 mld litrów zakupionego oleju napędowego do produkcji rolnej. W 2025 r. nie przewiduje się zmniejszenia zapotrzebowania na olej napędowy. W ustawie budżetowej na 2025 rok na dopłaty do paliwa rolniczego zaplanowano kwotę ponad 2 mld zł (wzrost o 350 mln zł, tj. o 21% w porównaniu do 2024 r.);

Mając powyższe na uwadze w projekcie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2025 r. zaproponowana została stawka 1,46 zł na 1 litr oleju.

Ad. 6. Stosowania nawozów azotowych – zmiana terminu.

Dopuszczenie stosowania nawozów azotowych w okresie stycznia, jeżeli nie będzie okrywy śnieżnej na uprawy pszenicy i rzepaku ozimego. Pozwoli to przemieścić nawóz na odpowiednią głębokość oraz unikniemy w ten sposób strat azotowych i strat wynikających z utraty plonów.

Regulacje dotyczące stosowania nawozów zawierających w składzie azot wynikają z ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, tj. z przepisów dyrektywy azotanowej. Zasady właściwego stosowania nawozów zawierających w składzie azot oraz przechowywania nawozów naturalnych,

zostały w sposób kompleksowo określone w Prawie wodnym oraz wydawanym na podstawie ww. ustawy programie azotanowym.

Mając na względzie znaczenie nawożenia, MRiRW dokłada starań, aby coraz bardziej restrykcyjne wymagania środowiskowe nie powodowały utrudnień w prowadzeniu produkcji roślinnej i zwierzęcej, w tym nawożenia. Termin stosowania nawozów zawierających w składzie azot jest ważnym czynnikiem decydującym zarówno o potrzebie zapewnienia roślinom odpowiedniej dawki startowej składników pokarmowych/odżywczych, wysokiej efektywności wykorzystania składników nawozowych przez rośliny, ograniczaniu nadmiaru składników pokarmowych/odżywczych w środowisku, jak również pozwala ograniczać zbędne koszty dla rolników związane z nawożeniem. Dzięki staraniom MRiRW obowiązujący od 2023 r. program azotanowy daje możliwość elastycznego stosowania nawozów zawierających w składzie azot zarówno jesienią, jak również w okresie od 1-go do ostatniego dnia lutego, jeżeli wystąpią odpowiednie warunki pogodowe wskazujące na rozpoczęcie okresu wegetacji roślin. MRiRW na bieżąco, razem z właściwymi resortowymi Instytutami, analizuje sytuację związaną z rozpoczęciem okresu wegetacji roślin uprawnych oraz optymalny termin rozpoczęcia nawożenia azotem celem dokonania dalszych uproszczeń przepisów.

Ad. 7. Mocznika granulowanego 46% bez inhibitora ureazy/nitryfikacji.

Dopuszczenie do stosowania nawozów azotowych w postaci zwykłego mocznika granulowanego 46% przedświewnie przed wymieszaniem go z glebą za pomocą maszyn uprawowych przykład pod uprawę kukurydzy oraz przed spodziewanym deszczem na uprawy pszenicy ozimej i rzepaku ozimego. Pozwoli to na minimalne obniżenie kosztów produkcji.

Zakaz stosowania mocznika bez inhibitora ureazy albo bez powłoki biodegradowalnej wynika z przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu i został wprowadzony nie tylko ze względów środowiskowych, ale również celem poprawy efektywności wykorzystania azotu z tej formy produktu nawozowego. Dodanie do nawozu substancji chemicznej – inhibitora ureazy powoduje spowolnienie hydrolizy mocznika i zatrzymuje azot mocznikowy w glebie. Badania pokazują, że tym sposobem wydłuża się czas dostępności azotu dla roślin z ok. 6-8 tygodni do 8-16 tygodni, co skutkuje zwiększeniem efektywności nawożenia. Dlatego stosowanie mocznika bez tego dodatku zmniejsza efektywność nawożenia, a co za tym idzie podwyższa koszty produkcji.

Ad. 8. Mechanizmów hamulcowych ATM.

Wprowadzenie limitu ATM dla rzepaku ozimego.

Poprawa limitu ATM w przypadku kukurydzy i wprowadzenie stawki cła po przekroczeniu. Obecna stawka to 0%.

Nie ma możliwości objęcia rzepaku tzw. automatycznym mechanizmem ochronnym z rozporządzenia PE i Rady 2024/1392 ws. autonomicznych środków handlowych (ATM). Środki ATM nie obejmują produktów (w tym rzepaku), których cło w imporcie do UE zostało już w pełni zliberalizowane w Układzie o stowarzyszeniu UE-Ukraina.

Wielkości progowe powodujące aktywację automatycznego mechanizmu ochronnego ATM w odniesieniu do poszczególnych objętych nim produktów i grup produktów, są ustanowione na podstawie ww. rozporządzenia PE i Rady 2024/1392. Modyfikacja tych wielkości wymagałaby zmiany rozporządzenia, a więc zgody Komisji Europejskiej, Rady UE i Parlamentu Europejskiego. Treść tego rozporządzenia jest efektem trudnego kompromisu ww. trzech instytucji i w obecnych warunkach wnioski o jego modyfikację nie mają szansy powodzenia.

Rozporządzenie ATM ma z mocy prawa wygasnąć w czerwcu 2025 r. Po tym terminie powinny zostać przywrócone zasady handlu zgodne z Układem o stowarzyszeniu UE-Ukraina wobec całego importu rolnego z Ukrainy. Oznaczałoby to przywrócenie bezcłowych kontyngentów taryfowych wynikających z Układu oraz ponowne wprowadzenie unijnych ceł na import z Ukrainy po wyczerpaniu tych kontyngentów.

W mocy pozostaje krajowy zakaz przywozu z Ukrainy niektórych zbóż i produktów ich przemiału². Obejmuje on: pszenicę, kukurydzę, rzepak, słonecznik, a także mąkę pszenną i pozostałości przemiału zbóż (otręby, śruta i in.) oraz wyłoczyny roślin oleistych (makuchy i in.)

² Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych (Dz.U. 2023 poz. 1898)

Ad. 9. Sztucznych warunków w rolnictwie.

Kompleksowe uporządkowanie prawnych kwestii dotyczących tworzenia tzw. „sztucznych warunków” w rolnictwie, w sposób zapewniający zgodność działania Państwa Polskiego z regulacjami Wspólnotowymi, w tym uznania przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, że dopłaty Rolno-środowiskowo-Klimatyczne oraz ONW są de facto rekompensatami za działania na rzecz ochrony środowiska i nie stanowią korzyści dla rolnika.

Minister Czesław Siekierski spotkał się z upoważnionymi przedstawicielami strony społecznej w postaci kancelarii adwokackiej Zouner Legal. Podczas spotkania został przekazany obszerny materiał oraz omówiono szczegółowe zagadnienia składające się na przedstawione przez stronę społeczną problemy. W trakcie prowadzonych rozmów zgodziliśmy się co do tego, że rozwiązanie tak złożonego problemu prawnego wymaga czasu oraz powołania zespołu, który zajmie się tą sprawą. Zespół składający się z przedstawicieli ministerstwa rolnictwa oraz ARiMR rozpoczął swoją pracę.

Ad. 10. Ustawy o ochronie zwierząt.

Wyrażenie negatywnego stanowiska MRiRW dotyczącego obywatelskiego projektu ustawy o ochronie zwierząt jako bardzo szkodliwej dla działalności rolniczej.

Uznanie Kormorana Czarnego będącego pod ochroną gatunkową, za szkody wyrządzone przez ten gatunek odpowiada Skarb Państwa.

Pomimo szerokiego poparcia społecznego (pod projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw podpisało się ponad 534 tys. obywateli) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od początku zwraca uwagę na zagrożenia dla rolnictwa, rybołówstwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, wynikające z ewentualnego uchwalenia ustawy w kształcie zaproponowanym przez Komitet Obywatelski.

Do Ministerstwa Rolnictwa napływają liczne sygnały, w tym interpelacje poselskie, poddające w wątpliwość zamieszczone w nim propozycje (np. przesadne wymagania dla kojców, zakaz zabezpieczeń przeciw ptakom na budynkach, zakaz sprzedaży żywych ryb, nałożenie na schroniska nowych, trudnych do spełnienia obowiązków związanych z budową kojców o nowych powierzchniach, obowiązkowa kastracja psów i kotów czy obciążenie gmin kosztami zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej).

Podobne wątpliwości wyrażają wskazane wyżej Instytuty Naukowe m.in. Instytut Zootechniki PIB oraz Instytut Technologiczno-Przyrodniczy PIB.

Wśród najważniejszych zagrożeń, które mogą zaistnieć po wprowadzeniu ustawy, wskazywane są:

1. Brak możliwości utrzymywania, obsługi i bezpiecznego dla zwierząt gospodarskich wykonywania zabiegów weterynaryjnych, zootechnicznych i pielęgnacyjnych w wyniku rozszerzenia definicji znęcania się nad zwierzętami. W tym zakresie zapisy ustawy mówią o zakazie unieruchamiania zwierząt, zakazie stosowania pastuchów elektrycznych i innych metod, które mogłyby zostać zakwalifikowane do rozszerzonej definicji okrutnych metod w chowie lub hodowli zwierząt.
2. Projektowane przepisy: wprowadzają zakaz sprzedaży żywych ryb, mogą uniemożliwić uprawianie sportów konnych czy szkolenie i korzystanie z pomocy zwierząt służbowych, w tym psów asystujących.
3. W proponowanym kształcie ustawy występuje obowiązkowa kastracja całej populacji psów i kotów (z wyjątkiem zwierząt utrzymywanych w celach hodowlanych), co w opinii Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu Polskiej Akademii Nauk jest sprzeczne z obecnym stanem wiedzy i wytycznymi światowych organizacji zajmujących się medycyną psów i kotów (m. innymi. World Small Animal Veterinary Association). Kastracja, jako poważna ingerencja chirurgiczna, powoduje istotne okaleczenie zwierzęcia oraz jego zmiany psychiczne, co jest zaprzeczeniem dla działań ochrony zwierząt i utrzymania ich dobrostanu.
4. Ustawa nakłada na gminy i pozostałe jednostki samorządu terytorialnego dodatkowe obciążenia finansowe i organizacyjne, a schroniska dla zwierząt obarcza nowymi, trudnymi do spełnienia obowiązkami (nowe powierzchnie kojców, przepisy dotyczące jakości karmy, etc.).

Szczególne zaniepokojenie budzi fakt, że ustawa znacznie zwiększa uprawnienia organizacji, których statutowym celem jest ochrona zwierząt. Na podstawie nowych regulacji organizacje te zyskują de facto uprawnienia oskarżyciela publicznego. Dodatkowo – po sądowym orzeczeniu o winie – organizacje mają otrzymywać od sprawcy finansowe gratyfikacje za ujawnione przestępstwa (np. za znęcanie się nad

zwierzęciem). Tak rozszerzone uprawnienia rodzą podejrzenia możliwych nadużyć i braku bezstronności statusu oskarżyciela publicznego.

Jak wskazano powyżej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oczekuje, że w toku dalszych prac parlamentarnych wszystkie wątpliwości znajdą właściwe rozwiązania, a ustawa o ochronie zwierząt zyska nowe i adekwatne do nazwy dokumentu brzmienie kontrowersyjnych zapisów.

Ochrona kormorana czarnego

Problem szkód wyrządzanych w gospodarstwach rolnych i rybackich przez ptaki jest często zgłaszany do MRiRW. Problemem dotknięte są m.in. gospodarstwa rybackie w związku z intensywnym wyżerowywaniem ryb przez kormorany. Żerowanie tych ptaków powoduje bezpośrednie straty w obsadach, brak przyrostów ze względu na powodowany stres, niekiedy potrzebę ponownego zarybiania (obsady stawów).

Przepisy w zakresie objęcia danego gatunku ochroną gatunkową, a tym samym wiążących się z tym zakazów, bądź też możliwości wydania od nich odstępstw oraz przepisy pozwalające na wypłatę odpowiednich odszkodowań, uregulowane zostały w ustawie o ochronie przyrody i zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej znajdują się w kompetencjach Ministra Klimatu i Środowiska.

MRiRW współpracuje z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, celem wypracowania możliwie najlepszych rozwiązań w zakresie wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach na gruntach ornych i stawach hodowlanych przez ptaki prawnie chronione. MRiRW zaproponowało aby umożliwić wypłatę takich odszkodowań w oparciu o art. 126 ust. 12 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z tym przepisem, Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne gatunki zwierząt chronionych wyrządzających szkody, za które odpowiada Skarb Państwa, kierując się potrzebą utrzymania ochrony gatunkowej zwierząt zagrożonych wyginięciem i wyrządzających szkody w gospodarce człowieka.

MRiRW podejmuje wszelkie możliwe starania aby ww. rozwiązania w zakresie wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone przez ptaki zostały wdrożone. Należy mieć jednak na uwadze, iż jest to problem złożony, który wiąże się m.in. z potrzebą zapewnienia odpowiedniego finansowania z budżetu Skarbu Państwa.

Minister właściwy do spraw rybołówstwa, w granicach swoich kompetencji, wspiera środowiska rybackie w rozwiązaniu tego problemu i stworzeniu lepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze rybactwa. Przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwracają uwagę odpowiednim organom na potrzebę ograniczania bezpośrednich strat powodowanych w rybactwie przez ptaki i ssaki chronione, w tym kormorana. Z tego względu z inicjatywy ministra właściwego do spraw rybołówstwa został powołany przez Prezesa Rady Ministrów Międzyresortowy Zespół do spraw szkód powodowanych przez ptaki i ssaki w rybołówstwie morskim i gospodarce rybackiej stanowiący forum dialogu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska w obszarze wypracowania wspólnych rozwiązań mających na celu ograniczenie szkód powodowanych przez ptaki i ssaki w sektorze rybackim, a także uzgodnienia wspólnego stanowiska w zakresie rozwiązywania istniejących na tym polu problemów i konfliktów.

Ad. 11. Obszarów wiejskich.

Obszary wiejskie to tereny gdzie przestrzeń wykorzystywana jest do produkcji roślinnej oraz zwierzęcej. Wymagają zabezpieczenia przed niewłaściwym podejściem osób zewnętrznych m.in. mieszkańców dużych miast przeprowadzających się na wieś, czego naturalnym wynikiem są powstające konflikty międzysąsiedzkie.

Konflikty międzysąsiedzkie wiążą się z oddziaływaniem gospodarstw rolnych na otoczenie m.in. w zakresie uciążliwości zapachowej. Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) obecnie prowadzi prace nad przygotowaniem kompleksowego rozwiązania prawnego regulującego zjawisko uciążliwości zapachowej. Przepisy będą bazować na nowoczesnych rozwiązaniach technicznych i najlepszych dostępnych technikach pomiarowych, które z powodzeniem są wykorzystywane od lat na obszarze UE. W trakcie prac pod uwagę będzie brany obecny stan wiedzy, możliwości administracyjne i laboratoryjne, bezpieczeństwo zdrowotne oraz potrzeby społeczne obywateli. Aktualnie prowadzone są prace eksperckie, a na 2025 r. zaplanowano rozpoczęcie procesu legislacyjnego.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie aktywnie uczestniczyć w pracach nad tymi przepisami, w celu wypracowania najlepszych rozwiązań uwzględniających interes rolnictwa.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Dz. U. z 2015 r. poz. 187, z późn. zm.,
- (2) Dz. U. z 2019 r. poz. 477,
- (3) Dz. U. z 2023 r. poz. 1948,
- (4) Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, z późn. zm.,
- (5) Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.,
- (6) Dz. Urz. UE L 25 z 28.1.2011, str. 8, z późn. zm.,
- (7) Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu zarządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw szkód powodowanych przez ptaki i ssaki w rybołówstwie morskim i gospodarce rybackiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 837).

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych